International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy
2022; 1(2): 54-63
https://isg-journal.com/international-science-journal-of-jurisprudence-philosophy/
doi: 10.46299/j.isjjp.20220102.5
ISSN: 2720-6769

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРИПИНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ТА ПЕРЕОФОРМЛЕННЯ ЙОГО МАЙНА НА ПРАВОНАСТУПНИКА

Наталія Кучаковська[1]
[1]Факультету права та адміністрації Лодзького університету, місто Лодзь, Республіка Польща
ORCID 0000-0002-3542-0238
Електронна адреса: kuchakovska@gmail.com

Для цитування цієї статті:
Наталія Кучаковська. Деякі проблеми припинення державного закладу освіти та переоформлення його майна на правонаступника. International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy. Vol. 1, No. 2, 2022, pp. 54-63. doi:10.46299/j.isjjp.20220102.5.
Надійшла до редакції: 20 липня 2022 р.; **Схвалено:** 27 липня 2022 р.;
Опубліковано: 01 серпня 2022 р.

Анотація: У статті на прикладі державного закладу освіти досліджено процес реорганізації юридичної особи шляхом приєднання її до іншої юридичної особи. Виділено чотири основні етапи процесу приєднання юридичної особи до правонаступника. Проведено аналіз чинного законодавства України, що регулює відносини реорганізації державного закладу освіти шляхом приєднання його до іншого державного закладу освіти. Визначено основні проблеми, що виникають в процесі приєднання державного закладу освіти до іншого державного закладу освіти. Запропоновано зміни та доповнення до чинного законодавства України з метою вирішення таких проблем. Запропоновано затвердити примірні форми передавального акту та акту приймання-передачі, а також вимоги щодо їх оформлення. Запропоновано скасувати норму закону, що передбачає обов’язковість нотаріального посвідчення довіреності на представництво інтересів органу управління державним закладом освіти щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, похідних від права власності. Розглянуто питання передачі правонаступнику в оперативне управління державного нерухомого майна, яке знаходилось в оперативному управлінні закладу освіти, який приєднався. Визначено основні проблеми переоформлення на правонаступника права на земельну ділянку комунальної власності, яка знаходилась у постійному користуванні державного закладу освіти, що приєднався, і на якій розміщені об’єкти державного нерухомого майна, переданого в оперативне управління правонаступника. Запропоновано розробити та затвердити механізм переходу права постійного користування земельною ділянкою комунальної власності до набувача права оперативного

управління на об’єкт нерухомого майна державної власності, що розміщений на цій земельній ділянці.

Ключові слова: заклад освіти, припинення, реорганізація, приєднання, нерухоме майно, земельна ділянка, державна реєстрація, речові права, оперативне управління, постійне користування.

---

1. Вступ

У сучасних реаліях не всі заклади освіти можуть конкурувати на ринку надання освітніх послуг. Трапляються випадки, коли освітня діяльність закладу освіти не відповідає ліцензійним умовам або його матеріально-технічна база не може забезпечити в повному обсязі якісну підготовку фахівців. З метою ефективного використання бюджетних коштів, уникнення погіршення якості освіти та заохочення здобувачів освіти до вступу до державних закладів освіти, Міністерство освіти і науки України реорганізовує заклади освіти шляхом приєднання їх до більш конкурентоспроможних. При цьому, важливою гарантією дотримання прав здобувачів освіти та працівників закладів освіти під час їх реорганізації є врегульований державою порядок вчинення дій на кожному етапі процесу реорганізації з обов’язковим внесенням відомостей до єдиного державного реєстру юридичних осіб, а збереженню державного майна сприяє функціонування єдиної системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

2.Аналіз літератури

Окремі правові аспекти реорганізації юридичних осіб та державної реєстрації речових прав на нерухоме майно досліджували такі вітчизняні науковці як: І.А. Галіахметов, О.В. Дзера, О.О. Квасніцька, А.С. Кеча, Т.О. Коваленко, А.М. Мірошниченко, Н.Б. Москалюк, С.С. Овчарук, Я.О. Пономарьова, В.В. Сенчук, С.Я. Фурса, Є.О. Харитонов, М.В. Шульга та ін.

3. Постановка задачі

Питання реорганізації закладів освіти та переоформлення їх майна на правонаступників на сьогодні залишається не достатньо вивченими, і досі на практиці існують проблеми, які потребують вирішення для гарантування збереження майна закладів освіти, забезпечення їх прав та ефективної діяльності.

4.Мета даної статті

Мета даної статті полягає у дослідженні проблем, що виникають в процесі приєднання одного державного закладу освіти до іншого та переоформлення державного нерухомого майна на правонаступника.

5.Основний матеріал

Відповідно до ст. 104 Цивільного кодексу України [1] (далі – ЦК України), припинення юридичної особи відбувається шляхом ліквідації або реорганізації. В результаті останньої майно, права та обов'язки юридичної особи переходять до правонаступника.

Припинення являє собою тривалий процес, який завершується внесенням до Єдиного державного реєстру відповідного запису про припинення юридичної особи, саме з цього моменту вона вважається такою, що припинилася (ч. 5 ст. 104 ЦК України).

Основною відмінністю реорганізації від ліквідації є те, що в процесі реорганізації відбувається припинення юридичної особи з переходом майна, прав та обов'язків однієї юридичної особи до іншої, а ліквідація відбувається без правонаступництва.

Одним з видів реорганізації юридичної особи є приєднання її до іншої юридичної особи, яка є її правонаступником. У випадку, якщо юридична особа, що припиняється, є державним закладом освіти, тобто юридичною особою публічного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність (п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про освіту» [2]), її правонаступником, як правило, також є державний заклад освіти. При цьому, органом управління такої юридичної особи виступає її засновник – Міністерство освіти і науки України або інший орган державної влади, а майно закладу освіти, що припинився, закріплюється за правонаступником на праві оперативного управління (ст. 326 ЦК України, ч. 5 ст. 22, ст. 137 Господарського кодексу України [3]).

Порядок приєднання юридичної особи визначений статтями 105-107 ЦК України та частинами 10, 14 ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [4].

Відповідно до ч. 8 ст. 4 цього Закону, у разі приєднання юридичної особи здійснюється державна реєстрація припинення юридичної особи шляхом приєднання та державна реєстрація змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі, щодо правонаступництва юридичної особи, до якої її приєднано. Приєднання вважається завершеним з дати державної реєстрації цих змін.

Можна виділити чотири основні етапи процесу приєднання юридичної особи до правонаступника.

На першому етапі цього процесу до органу, що здійснює державну реєстрацію протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення про припинення юридичної особи подається оригінал (нотаріально засвідчена копія) наказу органу управління про припинення юридичної особи шляхом приєднання, встановлюється правонаступник, призначається персональний склад комісії з припинення юридичної особи та встановлюється порядок і строки заявлення кредиторами своїх вимог до юридичної особи, встановлюється право здобувачів освіти закладу освіти, що припиняється, продовжувати навчання в закладі освіти, що є правонаступником. Цим же наказом орган управління юридичної особи

може надати голові комісії з припинення повноваження представництва у відносинах з органом державної реєстрації.

На підставі наказу державний реєстратор вносить до Єдиного державного реєстру відповідний запис про перебування юридичної особи у процесі припинення, у тому числі, відомості про комісію з припинення.

Відповідно до цього ж наказу комісія з припинення юридичної особи своїм протоколом визначає функціональні обов'язки голови і членів комісії, зокрема, щодо попередження працівників юридичної особи про її реорганізацію і забезпечення дотримання їх трудових прав при можливому вивільненні, повідомлення органів державної влади, боржників і кредиторів про припинення юридичної особи, проведення інвентаризації майна та передачі його на баланс правонаступника.

Після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія з припинення юридичної особи складає передавальний акт. Затвердженням передавального акту органом управління юридичної особи завершується другий етап процесу приєднання юридичної особи.

Третій етап – проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її реорганізації після закінчення процедури припинення, але не раніше закінчення строку заявлення вимог кредиторами, на підставі документів, що подаються державному реєстратору.

Перелік таких документів визначений у ч. 14 ст. 17 згаданого Закону і, крім заяви про державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті її реорганізації, включає: примірник оригіналу (нотаріально засвідчену копію) передавального акту; довідку архівної установи про прийняття документів, що підлягають постійному, тривалому зберіганню, та документів з кадрових питань згідно з Правилами організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затвердженими наказом Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5 [5]; документи для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі; структуру власності за формою та змістом, визначеними відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 19.03.2021 № 163 «Про затвердження Положення про форму та зміст структури власності» [6].

Четвертий етап передбачає внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі, про юридичну особу – правонаступника. Перелік документів для державної реєстрації таких змін визначений у ч. 4 ст. 17 Закону: заява про державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі; документ про сплату адміністративного збору; Статут юридичної особи в новій редакції, затверджений засновником юридичної особи, у разі внесення змін, що містяться в Статуті; примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) наказу про затвердження Статуту юридичної особи в новій редакції; примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) передавального акту; структура власності.

Отже, державній реєстрації припинення юридичної особи передує державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу – правонаступника. І для вчинення таких дій державному реєстратору двічі надається примірник оригіналу передавального акту або його нотаріально засвідчена копія.

Згідно з п. 12 ч. 1 ст. 15 вищезгаданого Закону, передавальний акт повинен відповідати вимогам, встановленим законом. Однак цим Законом встановлено лише обов’язковість нотаріального засвідчення справжності підписів на передавальному акті. Щодо державної реєстрації державного закладу освіти, як юридичної особи, створеної на підставі розпорядчого акту державного органу, ця вимога не застосовується. Інші вимоги щодо оформлення передавального акту та його зміст законодавством не визначені.

Зразок передавального акту надано лише у додатку до постанови Правління Національного банку України від 27.06.2008 № 189 «Про затвердження Положення про особливості реорганізації банку за рішенням його власників» [7], що стосується сфери діяльності банків. Згідно з цим зразком передавального акту, він повинен містити положення щодо правонаступництва майна, майнових прав та обов'язків, що передаються банку-правонаступнику, і передавальний баланс, що на дату складання акту відображає переоцінену вартість необоротних активів юридичної особи, що приєднується (підпункт 5 п. 2 Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891 (в редакції постанови від 20.02.2019 № 224) [8]). Тобто складанню передавального акту передує процедура оцінки майна юридичної особи, що приєднується.

Що стосується державних юридичних осіб, постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482 «Про передачу об’єктів права державної та комунальної власності» (в редакції постанови від 23.08.2016 № 538) [9] визначено форму акту приймання-передачі, яким передбачено передачу цілісного майнового комплексу, опис нерухомого майна юридичної особи та необхідність зазначення технічної документації, що передається за таким актом.

Слід звернути увагу, що у Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 № 1127 «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (в редакції постанови від 23.08.2016 № 553) [10] згадується про «передавальний акт» (пункти 72, 49 цього Порядку) та «акт приймання-передачі» (пункти 48, 50, 51, 62 цього Порядку), однак, не наведено визначення цих понять та вимоги щодо їх оформлення. І на практиці часто складається єдиний документ, який може мати одну з вищенаведених назв. У випадку, якщо до такого акту підшивають всі його додатки – фінансову та технічну документацію, він разом з додатками становить єдиний документ, який може налічувати більше 100 аркушів паперу.

Враховуючи те, що державний реєстратор зобов’язаний зробити скановану копію передавального акту та всіх зшитих з ним додатків, це займає значний час. Адже згідно з п. 9 розділу ІІ Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу

юридичної особи, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 09.02.2016 № 359/5 [11], з поданих для державної реєстрації документів державний реєстратор виготовляє електронні копії таких документів шляхом їх сканування, які долучаються до заяви, зареєстрованої у Єдиному державному реєстрі.

Крім того, після завершення процедури припинення юридичної особи відбувається процес переоформлення нерухомого майна на правонаступника, під час цього процесу також виникає необхідність надання державному реєстратору передавального акту. Тому для врегулювання реєстраційних відносин Міністерству юстиції України, як держателю Єдиного державного реєстру та Державного реєстру прав, своїми наказами слід затвердити примірні форми передавального акту та акту приймання-передачі, зазначити зміст цих документів та вимоги щодо їх оформлення відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» та Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [12].

До того ж, якщо Міністерство освіти і науки України своїм наказом призначає голову комісії з припинення закладу освіти з наданням їй повноважень представництва у відносинах з органом державної реєстрації, то відповідно до статей 18, 20 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», при державній реєстрації речових прав таке представництво може здійснюватися лише на підставі нотаріально посвідченої довіреності. Адже власником державного майна закладу освіти, що припинився, залишається держава в особі Міністерства освіти і науки України. За правонаступником державне майно закріплюється на праві оперативного управління, і таке право також підлягає державній реєстрації в Державному реєстрі прав як похідне від права власності (ст. 4 Закону). Щодо державного закладу освіти, таке право реєструється на підставі наказу Міністерства освіти і науки України про закріплення за правонаступником державного нерухомого майна на праві оперативного управління (п. 7 ч. 1 ст. 27 даного Закону).

Враховуючи значну кількість закладів освіти в України, їх віддаленість від міста Києва – місця знаходження міністерства, необхідність особистої присутності міністра освіти і науки України у нотаріуса під час нотаріального посвідчення довіреності, а також значні грошові витрати за вчинення такої дії, доцільно внести зміни до статей 18 і 20 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» і передбачити можливість здійснення представництва щодо державної реєстрації речових прав, похідних від права власності, на підставі довіреності юридичної особи без нотаріального посвідчення – у відповідності до ст. 246 ЦК України.

Слід також звернути увагу на проблему переоформлення права оперативного управління на державне нерухоме майно, яке розміщене на земельній ділянці комунальної власності.

Згідно з ч. 3 ст. 31-6 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», державна реєстрація переходу права

оперативного управління на об'єкт нерухомого майна, що розміщений на земельній ділянці державної, комунальної власності, яка перебуває у постійному користуванні, проводиться одночасно із державною реєстрацією переходу права постійного користування такою земельною ділянкою від попереднього суб'єкта права оперативного управління на відповідний об'єкт до набувача права оперативного управління на цей об'єкт.

Однак, в абзацах 1 і 2 ч. 5 ст. 120 Земельного кодексу України [13] уточнено про перехід права оперативного управління на об'єкт держаного нерухомого майна, що розміщений саме на земельній ділянці державної власності, яка перебуває у постійному користуванні попереднього суб'єкта права оперативного управління. У цьому випадку документ, що підтверджує набуття права оперативного управління на об'єкт нерухомого майна, є підставою для державної реєстрації переходу права постійного користування земельною ділянкою, на якій розміщений такий об'єкт.

Тобто порядок переходу права постійного користування земельною ділянкою комунальної власності до набувача права оперативного управління на об'єкт державного нерухомого майна, що розміщений на цій земельній ділянці, законодавством не врегульований. Така прогалина у законодавстві несе ризик втрати закладами освіти земельних ділянок, які залишаються в комунальній власності.

Виходячи із змісту ч. 13 ст. 123 Земельного кодексу України, у разі надання земельних ділянок комунальної власності у постійне користування підприємствам, установам, організаціям державної власності, одночасно повинна здійснюватися передача земельних ділянок комунальної власності у державну власність.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності» [14], з 01.01.2013 землі державної та комунальної власності в Україні вважаються розмежованими. Зокрема, земельні ділянки в межах населених пунктів, на яких розміщені об'єкти державного нерухомого майна, що перебувають у постійному користуванні державних підприємств, установ, організацій, залишаються у державній власності (підпункт «а» п. 4 розділу ІІ цього Закону).

Виходячи з аналізу вищенаведених норм законів, земельні ділянки, на яких розміщені об'єкти державного нерухомого майна, повинні бути передані у державну власність та, відповідно, у постійне користування державних підприємств, установ, організацій. Тобто у випадку реорганізації державного закладу освіти, такі земельні ділянки на підставі рішення органу місцевого самоврядування повинні бути передані у державну власність Міністерства освіти і науки України (або іншого державного органу, що є засновником закладу освіти), в подальшому передані цим державним органом правонаступнику закладу освіти, що приєднався, – у постійне користування.

На практиці органи місцевого самоврядування часто відмовляють у передачі земельних ділянок з комунальної власності у державну власність, а державні реєстратори відмовляють у державній реєстрації за правонаступниками

державних закладів освіти, що приєднались, права постійного користування земельними ділянками комунальної власності. Тому Кабінету Міністрів України, до основних завдань якого належить забезпечення виконання законів України (п. 1 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» [15]), необхідно розробити механізм та затвердити порядок переходу права постійного користування земельною ділянкою комунальної власності до набувача права оперативного управління на об'єкт державного нерухомого майна, що розміщений на цій земельній ділянці, і навпаки: порядок переходу права постійного користування земельною ділянкою державної власності до набувача права оперативного управління на об'єкт комунального нерухомого майна, що розміщений на цій земельній ділянці.

Разом з тим, з метою полегшення роботи комісій з припинення закладів освіти, Міністерству освіти і науки України доцільно розробити орієнтовний алгоритм дій та зразки документів щодо переоформлення на правонаступників закладів освіти права оперативного управління державним нерухомим майном та права постійного користування земельними ділянками, на яких це майно розміщене.

6. Висновки

Процес приєднання юридичної особи до правонаступника можна поділити на чотири основні етапи: 1) прийняття рішення про припинення юридичної особи шляхом приєднання, встановлення правонаступника, затвердження складу комісії з припинення, внесенням до Єдиного державного реєстру відповідного запису про перебування юридичної особи у процесі припинення; 2) проведення інвентаризації та передача на баланс правонаступника майна юридичної особи, що припиняється, затвердження органом управління юридичної особи передавального акту; 3) передача до архіву документів, що підлягають постійному, тривалому зберіганню, документів з кадрових питань та проведення державної реєстрації припинення юридичної особи шляхом приєднання; 4) затвердження в новій редакції Статуту юридичної особи – правонаступника, проведення державної реєстрації змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі, про юридичну особу – правонаступника.

Державна реєстрація припинення державного закладу освіти не може бути здійснена без затвердження органом управління закладу освіти передавального акту із зазначенням правонаступника майна, прав та обов'язків закладу освіти, що припиняється. Для цього є необхідним прийняття Міністерством юстиції України наказу про затвердження примірної форми передавального акту та вимог щодо його оформлення, зокрема, передбачити можливість надання державному реєстратору додатків до передавального акту на електронному носії без обов'язкового підшивання до передавального акту їх паперових копій. Крім того, з метою оптимізації процесу реорганізації державних закладів освіти та переоформлення державного майна на їх правонаступників, доцільно скасувати норму закону про обов'язковість нотаріального посвідчення довіреності на

представництво інтересів органу управління державного закладу освіти щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, похідних від права власності.

Аналіз чинного законодавства України, що регулює відносини переоформлення права оперативного управління на державне нерухоме майно, розміщене на земельній ділянці комунальної власності, яка перебувала у постійному користуванні державного закладу освіти, що припинився, дає підстави стверджувати, що земельна ділянка на підставі рішення органу місцевого самоврядування повинна бути передана із комунальної власності у державну власність з наступним наданням її у постійне користування правонаступнику державного закладу освіти, що припинився. Порядок переходу права постійного користування земельною ділянкою комунальної власності до набувача права оперативного управління на об'єкт державного нерухомого майна, що розміщений на цій земельній ділянці, слід затвердити постановою Кабінету Міністрів України. При цьому, Міністерству освіти і науки України слід розробити орієнтовний алгоритм дій та зразки документів щодо переоформлення на правонаступників реорганізованих закладів освіти права оперативного управління державним нерухомим майном та права постійного користування земельними ділянками, на яких це майно розміщене.

Література:

1) Цивільний кодекс України. № 435-IV. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text.
2) Про освіту (Закон України). № 2145-VIII. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text.
3) Господарський кодекс України. № 436-IV. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text.
4) Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (Закон України). № 755-IV. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text.
5) Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях (наказ Міністерства юстиції України). № 1000/5. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text.
6) Про затвердження Положення про форму та зміст структури власності (наказ Міністерства фінансів України). № 163. (2021). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-21#Text.
7) Про затвердження Положення про особливості реорганізації банку за рішенням його власників (постанова Правління Національного банку України). № 189. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0845-08#Text.

8) Про затвердження Методики оцінки майна (постанова Кабінету Міністрів України). № 1891. (2019). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003-%D0%BF#Text.
9) Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності (постанова Кабінету Міністрів України). № 1482. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1482-98-%D0%BF#Text.
10) Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (постанова Кабінету Міністрів України). № 1127. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text.
11) Про затвердження Порядку державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи (наказ Міністерства юстиції України). № 359/5. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-16#Text.
12) Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (Закон України). № 1952-IV. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text.
13) Земельний кодекс України. № 2768-III. (2022). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text.
14) Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності (Закон України). № 5245-VI. (2021). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5245-17#Text.
15) Про Кабінет Міністрів України (Закон України). № 794-VII. (2021). Вилучено з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text.